

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Martina Iturrioz Lazkano

*Lasarte-Oria,
Gipuzkoa
(1933)*

Aurkibidea

Biografia

Lasarteko Zabaleta auzoko Etxetxo baserrian jaio zen eta gero Pepenean bizi. Etxe berezia zen hura, bi bizitza zituen, eta haiek etxe nagusiaren atzeko aldean bizi izan ziren. Bost senidetan bigarrena zen bera. Ganadua zaintzera bidaltzen zutenean, jostorratza eta haria hartuta joaten zen bera. Josten ikasten ibili zen, eta eskola batean irakasten ere aritu zen ezkondu eta gerora. Arrandegi bat ere izan zuten.

Zintak

LAS-008

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ansa, Ainhoa
- **Data:** 2010-04-23
- **Iraupena:** 95 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Amonaren etxean jaio; Pepenea baserrian bizi

- **Erref:** LAS-008/003
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:01:49. **Bukatu:** 00:03:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Ama amonaren etxera joan zen bera izateko. Jaiotetxeko oroitzapen onak ditu. Amona emakume atsegina zen. Amonaren etxetik Errekaldara joan ziren bizitzera eta handik Lasarteko Pepenea baserrira. Han bizi izan zen ezkondu arte.</p>

2. Pepenea baserri dotorera maizter

- **Erref:** LAS-008/005
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:04:13. **Bukatu:** 00:06:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Pepenea baserria oso dotorea zen. Komunak ere bazeuzkan. Amilibiatarrak ziren jabeak. Gerra sasoiak kanpora alde egin zuten eta etxea hutsik geratu zen. Beraiek maizter moduan joan ziren hara eta errenta Hernaniko Udalarari ordaindu behar izaten zioten, hura egin zen etxearen kargu eta. Errenta dirutan ordaintzen zuten.

3. Pepenea, bi bizitzako baserri dotorea

- **Erref:** LAS-008/006
- **Iraupena:** 0:03:22. **Hasi:** 00:06:48. **Bukatu:** 00:10:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Bi bizitzako etxea zen Pepenea. Oso-oso dotorea. Baserri osoa deskribatzen du. Komun bat baino gehiago zeuzkan. Beraiek etxearen atzeko aldean jarri ziren bizitzen, euren ganaduekin. Hasieran etxe osoa erabiltzen zuten, baina gero Goiazetik etorri ziren batzuk jarri ziren etxearen aurrealdean bizitzen. Garai batean animalientzat prestatua zegoen Pepenea eta, hain zuzen ere, horretxan bila zebiltzan.

4. Pepenea baserrira, aitak ganadua izan nahi zuelako

- **Erref:** LAS-008/009
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:13:18. **Bukatu:** 00:14:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Hiru senide gazteenak Pepenea baserrian jaio ziren, bera Etxetxon eta anaia zaharrena Lasarten, kalean. Ama batetik bestera ibili zen. Berak lau urte zituela joan ziren Pepeneara. Gurasoek Michelin lantegian lan egiten zuten eta Lasarten kalean ondo bizi zitezkeen, baina aitak baserrira joan nahi zuen, ganaduak izateko, eta horregatik joan ziren Pepeneara.

5. Eskolari baliorik ez

- **Erref:** LAS-008/010
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:14:56. **Bukatu:** 00:16:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Eskolara gutxi joan zen, baserrian beti zegoelako lanen bat. Orduan ez zitzaion baliorik ematen eskolari. Aitak ez zuen eskolarik, baina kontuak ateratzeko oso buru ona zuen.

6. Astoak erakutsi zion errotarako bidea

- **Erref:** LAS-008/011
- **Iraupena:** 0:03:50. **Hasi:** 00:16:26. **Bukatu:** 00:20:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak
- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

Lan asko egitea tokatu zitzaion. Hamaika urte zituenerako taloak egiten zituen. Astoa hartu eta Hernanira joaten zen errotara. Astoak erakutsi zion harako bidea. Hernanin tranbia-bidea pasa behar izaten zuten. Errotak itxita egon ziren sasoiari, tranbian Andoainera. Astoa ezin eraman tranbian eta artoa bizkarrean hartu behar.

7. Taloak nola egiten zituen

- **Erref:** LAS-008/012
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:20:16. **Bukatu:** 00:22:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Errezetak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Taloak su-txapan erretzen zituen. Amorrazio handiak pasatzen zituen, batzuetan suari sartzeko egurrik ere ez zuen izaten eta. Taloak nola egiten zituen. Zapian zabaltzen zuen taloa. Goizean eta gauean taloa esnearekin. Urdaiarekin ere jaten zen batzuetan.

8. Beraiek etxeko elikagaiak; kaleko jendea goseak

- **Erref:** LAS-008/013
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:22:50. **Bukatu:** 00:25:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

<p>Aitak egin izan zuen garia, baina ez asko. Ez omen da gariarentzat leku aproposa. Artoa eta babarruna izaten zituzten sorooan. Goizean goiz artajorrara

joan behar ihintzetan. Baratze koskor bat ere bazuten: patata, tomatea eta barazki gutxi batzuk. Dena etxerako izaten zen. Babarruna urte guztian jaten zuten. Kaleko etxe askotan ez zuten jatekorik izaten eta mendi aldera joaten ziren sagarrak lapurtzera. Euren etxera Errekaldetik eta Lasartetik etortzen ziren kuadrillak.</p>

9. Gerraostean babarruna ezkutatzen, ez entregatzearren

- **Erref:** LAS-008/014
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:25:30. **Bukatu:** 00:26:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerraostean baserritarrek jasotako elikagaietatik zati bat entregatu egin behar izaten zuten. Guardia zibilak joaten ziren baserrietara. Aitak babarruna zulo batean ezkutatzen zuen. Hala ere, ezarritako kupoa eman egin behar izaten zen.

10. Pepenea baserriko euren etxebizitza nolakoa zen

- **Erref:** LAS-008/016
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:26:55. **Bukatu:** 00:28:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Artoa eta babarruna ganbaran gordetzen zituzten. Beraien alderdian ganbararainoko pasabidea zuten. Ganbara oso zabala zuen Pepenea baserriak. Aldamenean logelak. Beheko solairuan beste hiru logela handi eta komuna.

11. Umetan lan ugari: zorua garbitu, anaia zaindu...

- **Erref:** LAS-008/017
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:28:22. **Bukatu:** 00:30:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Eskaileretako eta logeletako zorua ondo garbitu behar izaten zuen: alanbrea pasa, argizaria eman eta gero eskuilarekin igurtzi. Anaia txikiena berak hazi zuen, ama Donostiara joaten zen eta. Eskolara gutxi joan zen. Lanak, ordea, ugari egin behar. Senideen arteko harremana.

12. Etxearen garbiketa; argizaria eta eskuila

- **Erref:** LAS-008/018

- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:30:46. **Bukatu:** 00:32:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Etxeko garbiketa kontuak. Ama oso zorrotza zen. Negar asko egina da, ez zelako iristen lan guztiak egitera. Zorua garbitzeko, argizari-makila pasa behar egur guztian eta gero eskuila, hanketan ipinita. Eskuila nolakoa izaten zen.

13. Pepenea baserrian etxe osorako ura gerra aurretik

- **Erref:** LAS-008/020
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:32:50. **Bukatu:** 00:34:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Pepenea baserrian bazegoen ura, Amilibiatarrak bizi ziren sasotik. Horregatik zeukan komuna bainuontzi, bidet eta guzti. Behean txabola bat zegoen motorrarekin eta handik jasotzen zen ura goiko depositura. Gero handik etxe osora banatu. Haiek alde egin zutenean ur gabe geratu ziren, beraiek motorrik ez zutelako. Ura suarekin berotu behar zen eta horretarako su handia behar.

14. Antxota kalearen izena berak proposatutakoa

- **Erref:** LAS-008/022
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:38:07. **Bukatu:** 00:39:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Etixerako ura nondik garraiatzen zuten. Goiegi. Antxota deitzen zitzaion ura jaiotzen zen zuloari. Berak proposatuta, marrazketa-taldeari izen hori jarri zioten eta geroago baita Lasarteko kale bati ere.

15. Garbitokira arropak garbitzera joan eta sugearekin topo

- **Erref:** LAS-008/024
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:40:23. **Bukatu:** 00:42:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Fauna » Natura » Basoko animaliak » Narrastiak

Laburpena:

<p>Antxotako zuloa baino goraxeago arropa garbitzeko aska zegoen eta hara joaten zen arropak eta xaboi puskak hartuta. Udara batean suge handi batekin topo egin zuen. Gauza guztiak hantxe botata utzi eta etxera alde egin zuen. Pintto izeneko txakur bat zeukan eta, belar artetik pasa behar zenean, hura bidaltzen zuen aurretik, sugeak harrapatzen trebea zen eta.</p>

16. Gerra sasoiaren etxeetan sartzen zirenen; jendea herritik ihesi

- **Erref:** LAS-008/027
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:43:13. **Bukatu:** 00:45:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ondasunen galera

Laburpena:

Gerra sasoiaren Lasarten bizi zirenen, kalean. Jendea etxeetara sartzen zela eta, beldurrez, Etxetxo baserrira joan zirenen. Jende askok alde egin zuen herritik. Bere adineko batzuk, garai hartan ume zirenak, Errusiara edo kanpoko beste herrialde batzuetara bidali zituzten. Etxe guztietako ateak irekitzen zituzten, baina justu euren eta maistrarena ez zituzten ireki.

17. Etxetxo baserri ondoan soldaduak tiroka

- **Erref:** LAS-008/028
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:45:16. **Bukatu:** 00:46:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerra sasoiaren Etxetxo baserrian egon zirenen. Gogoan du senide ugari bildu zirela. Izebak sukaldeko leiho handiaren parean koltxoia ipini zuen, balak gelditzeko. Tiroketak Santa Barbaratik Oriamendira. Etxetxo aurrean zegoen petrilaren atzealdean egoten zirenen soldaduak makurtuta, tiroka.

18. Fusilatzeraren zeramatzen bi gizonen kamioitik ihes

- **Erref:** LAS-008/030
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:47:06. **Bukatu:** 00:48:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerra sasoiaren txarto pasatu zuen jende asko egon zen. Motibo gutxi behar izaten zen jendea hiltzeko. Galarretan fusilatzen zuten jendea. Entzuna du bi gizonen, fusilatzeraren zeramatzetan jakinda, kamioitik salto egin eta ihes egin zutela. Gauza gogorak egin zituzten gerratean.

19. Michelin lantegiko langileak ez zituzten gerrara eraman

- **Erref:** LAS-008/031
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:48:48. **Bukatu:** 00:50:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerra sasoian Michelin lantegiak jende asko salbatu zuen. Bertan lanean zebiltzanak ez zituzten gerrara eraman, auto eta kamioentzat gurpilak behar zirelako. Horrela libratu zen bere aita. Bestela, kinta askotako mutilak eraman zituzten, 17 urtetik hasi eta gora.

20. Umeak Paristik zetozelakoan

- **Erref:** LAS-008/035
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:52:30. **Bukatu:** 00:54:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

<p>Etxean ez zieten esaten ama haurdun zegoenik eta tapatzen jarduten zuten, gainera. Oso ezjakinak ziren. Umeak Paristik zetozela esaten zieten eta koskortu eta gero ere horixe sinesten zuten. Anaia gazteena jaio zenean, 13 urte beteta zituen. Gogoan du anai-arrebak hartu eta beste baserri batera joan zirela, txikia jaiotzen zen bitartean.</p>

21. Hilerokoa, tabua

- **Erref:** LAS-008/036
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:54:58. **Bukatu:** 00:56:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Garai haietan ez zituzten prestatzen emakume izateko. Hilerokoa zer zen ez zieten esaten eta aurreneko aldiz etortzen zenean, ez zuten jakiten nola jokatu. Garai gogorak ziren.

22. Gurasoei berorika

- **Erref:** LAS-008/037
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:56:06. **Bukatu:** 00:57:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Berorika

Laburpena:

<p>Amak ahizpa asko zituen. Lehengusuek euren gurasoei zuka hitz egiten zieten, baina beraiek gurasoei berorika hitz egin behar. Ama oso gogorra zen.</p>

23. Donostian, marmitaz betetako zestoa buru gainean hartuta

- **Erref:** LAS-008/040
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 01:00:06. **Bukatu:** 01:02:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

15-16 urterekin Donostiara joaten zen, esnea partizera. Zesto handi batean lau marmita sartu eta buru gainean eramaten zuen, San Martin kaletik Amarako geltokiraino. Etxez etxe joaten zen eta batzuetan solairu asko igo behar. Bezeroek emandako txerri-janarekin bueltatzen zen etxera. Autobusean itzultzen zen. Trolebusak eta tranbia ere baziren. Gogoan du soineko horiarekin suhiltzaileen aurrean pasatzean "aupa Orio!" esaten ziotela. Pisu handia erabiltzen zuen buru gainean.

24. Panpinarentzat arropa josten, ganaduak zaindu bitartean

- **Erref:** LAS-008/041
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 01:02:50. **Bukatu:** 01:04:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Donostian esnea partizetik etxera itzuli, prestatu eta berriz Donostiara joaten zen, josten ikastera. Asko gustatu izan zitzaion umetatik. Ganadua zaintzen zegoen bitartean ere panpinarentzat arropa josten zuen. Garai hartan kartoizko panpinak egoten ziren.

25. Behiak besoa puskatu zionekoa

- **Erref:** LAS-008/042
- **Iraupena:** 0:04:27. **Hasi:** 01:04:11. **Bukatu:** 01:08:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikiak eta sasimedikak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Aste Santua
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Ostegun santu egun batez aitak ganaduak zaintzera bidali zuen. Ganaduak zaindu bitartean josten aritzen zen. Aitak arreta jartzeko esan zion, ganaduak ailorbea ez zezan jan. Despistatu zen batean, behi bat ailorbea jaten ari zela ikusi zuen. Tripa ondoan jo zuen behia; hark buelta hartu eta bi ostikada eman zizkion. Arnasa gabe geratu zen hasieran. Berak arratsaldean traje berria estreinatzeke gogoa zuen, baina Donostiara joan behar izan ziren medikuarengana. Besoa zeukan apurtuta eta igeltsua jarri zioten. Orduko "errehabilitazioa".

26. Jaunartze handian, dotore

- **Erref:** LAS-008/043
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 01:08:38. **Bukatu:** 01:10:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Sakramentuak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Orrazkerak

Laburpena:

<p>Hamabi urtekin jaunartzean erabili zuen soinekoa lehengusu batena zen, organdizkoa eta zuria. Ama dotorea zen horretarako eta beloa eta zapata zuriak ere eraman zituen. Ilea ere ile-apaindegian orraztuta. Ordurako jada emakume gorputza zuten, baina maleziarik ez. Etxean egin zuten bazkaria.</p>

27. Senargaiak tela oparitu eta berak soinekoa egin

- **Erref:** LAS-008/046
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 01:12:07. **Bukatu:** 01:14:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

<p>Lehenbizi brodatzen ikasi zuen eta gero josten. Berak egiten zituen bere arropak. Nobiotan, senargaiak tela oparitu zion eta berak harekin soinekoa egin. Donostiara josten ikastera joan aurretik ere josten aritzen zen, etxeko gizonen prakei adabakiak josten. Maindireei ere pusketa berria jartzen zitzaian, puskatzen zirenean.</p>

28. Familiaren argazkian, denak oso dotore

- **Erref:** LAS-008/048
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 01:16:01. **Bukatu:** 01:17:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Familiaren argazkia erakusten du. Oso dotore zeuden jantzita. Arropen inguruko azalpenak. Dotore janzten ziren, baina normalean ez hain dotore.

29. Zabalegiko eskolan, josten irakasten

- **Erref:** LAS-008/050
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 01:19:35. **Bukatu:** 01:20:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

<p>38 urte ingururekin josten irakasten hasi zen, Lasarten "Centro de la mujer" sortu zenean. Ordurako bazuen titulua. Gero, hango zuzendariak Zabalegiko eskolara bidali zuen. Pare bat urte egin zituen bertan. Han Baztango neskak egoten ziren, barneko ikasle gisa, eta baita Goierri aldekoak ere. Mutilak ere egoten ziren.</p>

30. Ezkondu zenean, Michelin lantegiko lana utzi behar

- **Erref:** LAS-008/051
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 01:20:56. **Bukatu:** 01:21:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Ezkondu aurretik, 18 urterekin, Michelin lantegian hasi zen lanean. 21 urterekin ezkondu zen eta orduan lana utzi behar izan zuen, ez zietelako jarraitzen uzten.

31. Senarrak eta biek janari-denda jarri zuten

- **Erref:** LAS-008/053
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 01:23:06. **Bukatu:** 01:25:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Garai bateko Michelin lantegiko soldatarekin ez ziren iristen 1000 pezetara (hilean). Hilabetea pasatzeko lanak izan arren, sekula ez duela zorrik egin dio. Senarrak eta biek janari-denda jarri zuten. Dena zakuetan etortzen zen orduan eta jendeak justukoa erosten zuen. Gustatu egiten zitzaion jendearekin tratua.

32. Eskolan euskaraz egiteagatik zigortu

- **Erref:** LAS-008/054
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 01:25:49. **Bukatu:** 01:27:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

<p>Sei urterekin hasi zen eskolan. Maistra nazionalista zuten: Maria Etxarri. Euskalduna zen, baina, pena eman arren, zigorra jartzen zien euskaraz egiten bazuten. Pasilloan `Cara al sol´ abestu behar.</p>

33. Berak euskarari eutsi dio, baina beste askok ez

- **Erref:** LAS-008/055
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 01:27:01. **Bukatu:** 01:28:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Politika » Politika eta Franco
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Lasarten euskaldun asko zen garai batean, baina, euskara debekatuta egonenez, jendeak ez zuen ikasi eta askok pena du orain. Adibide moduan, Donostiako lagun bat aipatzen du, euskaraz ulertu bai, baina hitz egiten ez dakiena. Haren aita kartzelan egona zen gerra sasoiaren. Franco etortzen zenean, kartzelan sartzen zuten, egonaldiak irauten zuen bitartean.

34. Lasarteko euskaratik aldentzen diren hizkerak

- **Erref:** LAS-008/059
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 01:31:50. **Bukatu:** 01:33:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Tolosatik gora euskara desberdina hitz egiten da. Kostaldean, berriz, Orion eta

baita Zarautz aldean ere Lasarteko euskararen antzekoa hitz egiten da, baina Zumaia-Azpeitia inguruan aldatu egiten da. Beretzat berea da euskararik onena. Hitz batzuk aldatu egin direla aipatzen du.

Iturrioz Lazkano, Martina | ahotsak.eus Orr.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-05-12

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com